

Posudek diplomové práce Bc. Kamily Andrýskové „Podpora multikulturální výchovy na současných základních školách“

Cíl diplomové práce představuje autorka na straně 1, kde uvádí: „cílem diplomové práce je popsat úroveň podpory multikulturální výchovy na základních školách, roli neziskových organizací a jaký vliv mají tyto iniciativy na postoje žáků základních škol vůči cizincům“.

Svého cíle se autorka snaží dosáhnout v teoretické části zamyšlením nad multikulturální výchovou a to jak v českém, tak mezinárodním kontextu. V českém kontextu se zaměřuje jednak na historický přehled – tedy přehled aktivit v oblasti multikulturální výchovy, které se po roce 1990 v České republice vyskytly a kde hlavní roli sehrály NNO. Multikulturální výchovu autorka také ukotvuje do českého právního systému.

V mezinárodním kontextu se autorka snaží postihnout důležité aspekty multikulturální výchovy tak, jak jsou patrné v pracích zahraničních pedagogů a vědců.

Na české scéně si nakonec vybírá projekt Varianty, který srovnává s představenými mezinárodními standardy a zároveň se snaží využít ho jako zdroj pro praktickou část své práce.

V praktické části autorka zkoumá postoje žáků na třech základních školách. Dvě z těchto škol nespolupracovaly s NNO, zatímco třetí ano. Pomocí kvalitativní analýzy esejů se autorka dobírá k tomu, že škola spolupracující s NNO nevykazuje výrazně pozitivnější postoje žáků vůči cizincům než ostatní dvě školy.

Z formálního hlediska je práce velmi dobře zpracovaná, z hlediska výběru literatury je nutné zmínit autorčinu schopnost vyrovnat se s relativně obtížnou zahraniční literaturou.

Co se práce s literaturou týče, vyčetla bych autorce především nedostatečné citování zdrojů a to hlavně v první části práce (kapitola 2), kde představuje jednotlivé NNO zabývající se oblastí multikulturální výchovy (str. 4 – 15). Zde lze usuzovat, že autorka většinou vychází z webových stránek, není to však zcela zřejmé. Pro další části práce tato výtky naplatí.

Pokud zůstanu nejprve u výtek, tak v teoretické části práce je škoda, že se autorka nepokusila o detailnější komparaci NNO zabývajících se multikulturální výchovou. Jakousi komparaci autorka sice prezentuje v závěru kapitoly 2, dovedu si však představit, že detailnější volba kritérií a následná diskuze by práci dodala na působivosti a přesvědčivosti.

Autorka se v teoretické části pouští do nelehkého úkolu vymezit multikulturální výchovu jako pedagogickou disciplínu a používá k tomu jak domácí, tak zahraniční zdroje. Zabývá se především pojetím kultury v rámci této disciplíny a dále pak celým školním prostředím, jakožto nutným faktorem úspěchu či neúspěchu multikulturální výchovy.

Autorka zde pracuje velmi přesvědčivě s literaturou, kterou umí nejen prezentovat, ale také reflektovat, škoda jen, že v některých částech textu přeskakuje z jednoho tématu na druhý, což ubírá práci na plynulosti (např. otázkou rasy se zabývá až na samém konci teoretické části, zatímco by logičtější bylo, aby byla tato otázka připojena k diskuzi o pojetí kultury).

Silnou stránku diplomové práce je bezesporu její praktická část. Autorka nelenila a vyrazila do terénu, zpracovávala eseje žáků a dospěla k zajímavým a přínosným závěrům. Diskuze k praktické části je velmi ucelená a přináší řadu zajímavých poznatků (např. Romové jsou vnímáni jako největší cizinci přesto, že mají české občanství, atd.).

Velmi zajímavé by bylo detailnější srovnání škol a to i z perspektivy Banksovky teorie „total schoul environment change“, uznávám však, že taková komparace již přesahuje rámec diplomové práce.

Celkově lze říci, že se autorka s tématem vyrovnala velmi pěkně, práce je ucelená a přes jistou nepřehlednost teoretické části jí nelze upřít pozitivní přínos k oblasti multikulturní výchovy včetně poznatků z terénu.

K obhajobě navrhuji jako téma komparaci NNO zabývajících se multikulturní výchovou z kapitoly 2.

Na základě výše uvedeného navrhuji 24 kreditních bodů.

V Praze dne 6.9.2006
Mgr. Dana Moree